

ZAKON

O PRESTANKU VAŽENJA ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O SARADNJI IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE UJEDINJENIH ARAPSKIH EMIRATA

Član 1.

Prestaje da važi Zakon o potvrđivanju Sporazuma o saradnji između Vlade Republike Srbije i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata („Službeni glasnik RS,“ – Međunarodni ugovori, broj 3/13).

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije.“

O B R A Z L O Ž E N J E

I. Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 99. stav 1. tačka 7. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Narodna skupština donosi zakone i druge opšte akte iz nadležnost Republike Srbije.

II. Razlozi za donošenje zakona

Ustavom Republike Srbije je predviđeno da je vladavina prava osnovna pretpostavka Ustava (član 3. stav 1.) i da se, osim na druge načine, ostvaruje i „povinovanjem vlasti Ustavu i zakonu“ (član 3. stav 2.). Pravni poredak je jedinstven (član 4. stav 1. i član 194. stav 1.), a Ustav je najviši pravni akt Republike Srbije (član 194. stav 2). Ustavom je određeno da svi zakoni i drugi opšti pravni akti doneti u Republici Srbiji moraju biti u saglasnosti sa Ustavom (član 194. stav 3.). Potvrđeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava deo su pravnog poretka Republike Srbije. Potvrđeni međunarodni ugovori ne smeju biti u suprotnosti sa Ustavom (član 194. stav 4. Ustava Republike Srbije).

Takođe, Ustavom je utvrđeno da ekonomsko uređenje u Republici Srbiji počiva na tržišnoj privredi, otvorenom i slobodnom tržištu, slobodi preduzetništva, samostalnosti privrednih subjekata i ravnopravnosti privatne i drugih oblika svojine (član 82. stav 1.) Nadalje, Republika Srbija je jedinstveno privredno područje sa jedinstvenim tržištem roba, kapitala i usluga (član 82. stav 2.). Prema članu 84. stav 1. Ustava Republike Srbije, svi imaju jednak pravni položaj na tržištu. Zabranjeni su akti kojima se, suprotno zakonu ograničava slobodna konkurencija, stvaranjem ili zloupotrebom monopolskog ili dominantnog položaja (član 84. stav 2). Strana lica izjednačena su na tržištu sa domaćim (član 84. stav 4). Ustav jemči privatnu svojinu (član 86. stav 1.) i zabranjuje diskriminaciju, neposrednu ili posrednu, po bilo kom osnovu (član 21.).

Odredba člana 1. Zakona o potvrđivanju Sporazuma o saradnji između Vlade Republike Srbije i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata, i odredbe čl. 2. i 6. Sporazuma o saradnji između Vlade Republike Srbije i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata, koji je sastavni deo tog Zakona, suprotne su navedenim odredbama Ustava Republike Srbije, i to iz sledećih razloga:

1) U članu 6. Sporazuma predviđeno je da „Sporazumi, ugovori, programi i projekti zaključeni u skladu sa ovim sporazumom ne podležu javnim nabavkama, javnim tenderima, javnim nadmetanjima ili drugom postupku predviđenom nacionalnim zakonodavstvom Republike Srbije“. Prema tome, u odnosima sa Vladom Ujedinjenih Arapskih Emirata, odnosno sa fizičkim i pravnim licima koja ta vlada odredi, Vlada Republike Srbije ima potpuno određene ruke, tj. ne vezuje je ni jedan propis nacionalnog zakonodavstva Republike Srbije. Celokupan pravni poredak Republike Srbije u tim slučajevima je suspendovan. Ne zna se koliko će tih slučajeva u budućnosti biti jer je navedeni Sporazum „krovni“ akt na osnovu koga se mogu sklapati brojni ugovori različite vrste. To je suprotno odredbi člana 3. Ustava prema kome je Republika Srbija pravna država u kojoj vladaju pravo i zakoni, a vlast je dužna da se povinuje Ustavu i zakonima. U pravnoj državi nema mesta suspenziji nacionalnog zakonodavstva voljom izvršne vlasti, kao što je to predviđeno članom 6. Sporazuma. Odredba tog člana predviđa da zaključeni sporazumi, ugovori, programi i projekti (podrazumeva se i njihovi potpisnici), ne podležu javnim nabavkama, javnim tenderima i javnim nadmetanjima, ali ni „drugom postupku predviđenom nacionalnim zakonodavstvom Republike Srbije“, dakle, ni zakonima o parničnom postupku, o izvršenju i obezbeđenju, o krivičnom i prekršajnom postupku niti bilo kom drugom zakonu.

2) Suspenzija nacionalnog zakonodavstva koju predviđa odredba člana 6. Sporazuma suprotna je i odredbama člana 82. stav 1. i 84. stav 2. Ustava koji proklamuju otvoreno i slobodno tržište i zabranjuju svaki akt kojim se, stvaranjem monopolskog ili dominantnog položaja, ograničava konkurencija. Isključenje nacionalnog zakonodavstva (o javnim nabavkama, javnim tenderima, javnim nadmetanjima i drugim postupcima) ima cilj da partneru sa kojim se sklapa sporazum obezbedi, ako ne monopolski, onda bar dominantan položaj na tržištu. Suprotno Ustavu, taj segment tržišta Republike Srbije na taj način postaje zatvoren i nepristupačan za bilo kakvu konkurenciju. To se ne slaže sa osnovnim načelima ekonomskog uređenja Republike Srbije među kojima je slobodno i otvoreno tržište osnovno (član 82. stav 1. Ustava).

3) U članu 2. Sporazuma - Oblast (1) Ekonomska saradnja, 3. Saradnja u oblasti poljoprivrede, tačka 2. koja glasi:

„2. U cilju investiranja u razvoj poljoprivredne proizvodnje i modernizacije postojeće poljoprivredne infrastrukture, Republika Srbija je spremna da vodećoj poljoprivrednoj kompaniji iz Ujedinjenih Arapskih Emirata, koju predloži UAE Strana, ponudi imovinu u poljoprivrednim kompanijama u državnom vlasništvu, dugoročni zakup poljoprivrednog zemljištata i/ili poslovnu saradnju, sve po pravilima i uslovima o kojima se Strane u ovom sporazumu dogovore, ili svaka Strana i privatni sektor, ili koje dogovori privatni sektor obeju Strana, a što će biti regulisano posebnim sporazumima/ugovorima (kupoprodaja, dugoročni zakup, koncesije po BOT sistemu (*built - operate - transfer: izgradi - koristi - prenesi*), prodaja kapitala i/ili imovine u postojećim kompanijama, poslovna saradnja itd.)“.

Ta odredba Sporazuma predviđa kupoprodaju, dugoročni zakup i dr. imovine u domaćim poljoprivrednim kompanijama koje su u državnom vlasništvu i protivustavna je iz razloga navedenih napred u tačkama 1) i 2) .Ugovori o kupoprodaji, dugoročnom zakupu i dr. biće sklapani mimo javnog oglasa, nadmetanja i mogućnosti da im pristupi bilo ko drugi osim državljanina UAE. To je suprotno odredbi Ustava da svi imaju jednak pravni položaj na tržištu (član 84. stav 1) i predstavlja kršenje ustavne zabrane ograničenja slobodne konkurencije i stvaranja monopolskog ili dominantnog položaja jednom kupcu, odnosno zakupcu (član 84. stav 2), u ovom slučaju pripadniku UAE. Ta odredba je i diskriminatorna jer prodajom i ustupanjem imovine bez tendera jednom kupcu, koji se tako dovodi u povlašćeni položaj, ostali građani i pravna lica iz Srbije i stranci iz EU, kojima to nije ponuđeno, nemaju jednak položaj, čime se krše odredbe člana 21. Ustava o zabrani diskriminacije.

Citiranjem odredbom člana 2. Sporazuma nudi se prodaja, zakup i dr. „imovine u poljoprivrednim kompanijama u državnom vlasništvu“. Prema izjavama građana, koje nisu demantovane, u toj imovini nalaze se i zemljišta koja su u postupku restitucije, pa od donošenja Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju, ona pravno više nisu u „državnom vlasništvu“, već u privatnoj svojini. Faktičko je i tehničko pitanje što tom imovinom do kraja postupka za povraćaj privatnom vlasniku upravlja državni organ, ali ta imovina od donošenja tog zakona više nije državna. Vlada daje u zakup, pa čak i prodaje tuđu imovinu, što predstavlja tešku uzurpaciju privatne svojine suprotno odredbi člana 86. Ustava koja joj garantuje pravnu zaštitu i izjednačava je sa ostalim oblicima svojine. Zbog toga je i pomenutim Zakonom o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju, zabranjeno otuđenje i opterećenje te imovine do kraja postupka za njeno vraćanje.

4) Sporazum koji je potvrđen Zakonom čiju ustavnost osporavamo, suprotan je i duhu Ustava Republike Srbije koji nesumnjivo ne dozvoljava zloupotrebu i izigravanje zakona. Cilj Zakona i njime potvrđenog Sporazuma je upravo u tome, da se izigra nacionalno zakonodavstvo. To je neskriveno rečeno u odredbi člana 6. osporenog Sporazuma, a vidljivo je i iz drugih odredaba Sporazuma. Sama ideja o

sklapanju jednog takvog međudržavnog ugovora motivisana je namerom da se na taj način „doskoči“ rešenjima domaćih zakona (Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju,), budući da ratifikovani međunarodni ugovori po Ustavu imaju veću pravnu snagu od zakona (član 194. stav 5). Tu mogućnost, da sklapanjem jednog međunarodnog ugovora, mogu staviti van snage skoro celokupni pravni poredak Republike Srbije, domaći potpisnici Sporazuma su znali, ili su morali da znaju, pa su zbog toga odgovorni za svesnu i neprikrivenu suspenziju nacionalnog zakonodavstva. U vremenu do ratifikacije Sporazuma Vlada Republike Srbije je postupala protivzakonito, a ratifikacija Sporazuma predstavljala je nelegitiman put za izigravanje domaćeg zakonodavstva. To je suprotno odredbi člana 198. stav 1. Ustava prema kojoj pojedinačni akti i radnje državnih organa moraju biti zasnovani na zakonu.

5) Napred opisana neustavnost odredaba čl. 2. i 6. Sporazuma povlači i neustavnost čl.1. i 2. Zakona kojim je ratifikovan Sporazum u celini, jer prema Ustavu RS potvrđeni međunarodni ugovori moraju biti u skladu s Ustavom (član 16. stav 2. i član 194. stav 4.)

6) Potpisano je više pojedinačnih ugovora na osnovu pomenutog Okvirnog Sporazuma i koji su već naneli ogromnu finansijsku štetu Republici Srbiji. U pitanju su ugovori sa avio kompanijom Etihad, poljoprivrednom kompanijom Al Ravafed i kompanijom Igl Hils iz UAE, a pored toga su najavljeni novi, potpuno bespotrebni ugovori kojima će se npr. dati posao posredovanja u nabavci novih brojila za električnu energiju kompaniji iz UAE.

Iz napred iznetog neophodno je usvojiti navedeni Predlog zakona o prestanku važenja Zakona o potvrđivanju Sporazuma o saradnji između Vlade Republike Srbije i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata.

III. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinačnih rešenja

Članom 1. Predloga zakona propisuje se da Zakon o potvrđivanju Sporazuma o saradnji između Vlade Republike Srbije i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata („Službeni glasnik RS,“ – Međunarodni ugovori, broj 3/13), prestaje da važi.

Članom 2. Predloga zakona predviđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

IV. Analiza efekata zakona

Donošenjem ovog zakona sprečava se suspenzija nacionalnog zakonodavstva voljom izvršne vlasti.

V. Procena finansijskih sredstava potrebnih za sprovođenje zakona

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

VI. Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Donošenje ovog zakona po hitnom postupku se predlaže da bi se izbegle dalje štetne posledice po građane i pravni sistem Republike Srbije .

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Narodni poslanik Balša Božović.

2. Naziv propisa

Predlog zakona o prestanku važenja Zakona o potvrđivanju sporazuma o saradnji između Vlade Republike Srbije i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata

(Law proposal on termination of the Law on Agreement on cooperation between the Government of the Republic of Serbia and the Government of United Arab Emirates).

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa

/

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma

/

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

/

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u Evropsku uniju

/

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Eevropske unije i ocene usklađenosti sa njima

/

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

/

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenst sa njima

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava.

Sekundarni izvori prava Evropske unije koji postoje u ovoj oblasti nisu relevantni sa stanovišta materije koju obrađuje ovaj Predlog zakona, tako da se uz ovaj Predlog zakona ne dostavlja Tabela usklađenosti.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

/

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

/

Potpis rukovodioca organa državnog uprave, odnosno drugog ovlašćenog predlagača propisa, datum i pečat

Beograd, 9. septembar 2016. godine

NARODNI POSLANIK

Balša Božović